

122 . Munții Făgărașului (Racovița) | Județ: Sibiu | Punct: zona Bâlea | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 145364.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Paleolitic, Mezolitic

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Paolo Biagi, Sabin Adrian Luca, Michela Spataro, Cosmin Ioan Suciu

Instituții: Universitatea Ca'Foscari Veneția, Italia, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, University of London, UK, Institutul pentru Cercetarea și Valorificarea Patrimoniului Cultural Transilvănean în Context European

Raport

Inițiatorii proiectului (contract de cercetare între ULB Sibiu și Universitatea Ca' Foscari din Veneția) au considerat că zona, numărul de descoperiri mezolitice este, la nivelul Transilvaniei, foarte mic în comparație cu descoperirile din zonele limitrofe României. Zona masivului Făgăraș deține un relief care era extrem de favorabil locuirilor mezolitice, la prima vedere. Ultimele studii de sinteză care au încercat să adune toate materialele descoperite în zonă au arătat sărăcia descoperirilor la E de râul Olt și mai ales înspre masivul Făgăraș.

În zona Masivului Făgăraș (chiar și dacă includem zona depresiunii Făgăraș – se pornește de la premiza că, sub acțiunea apelor, piesele paleolitice și mezolitice pot fi angrenate și transportate pe distanțe mai mari) avem doar câteva puncte cu astfel de descoperiri:

Turnu Roșu – punct neprecizat. M. J. Ackner, menționa în 1852, fără a face alte precizări, descoperirea într-un strat diluvial a unui fildeș de *Mammuthus primigenius*;

Racovița – Grădina lui Cărtoaia. În anul 1972 localnicul Lupea Cornel a găsit în taluzul drumului care secționează panta unui promontoriu, la baza căreia cele două pâraie Valea Lupului și Valea Bisericii se unesc pentru a se vărsa în Olt, un cioplitor unifacial terminal, pe galet oval din silex maroniu-cenușiu, având o patină foarte pronunțată și un lustru accentuat (8,8 x 9 x 3,6 cm). Se afirmă că această piesă aparține unei industrii arhaice a paleoliticului vechi.

Arpașu de Sus – Valea Arpașului, la N de sat – La circa 2 km SE de sat, pe versantul drept al văii Arpașului, la circa 15-20 m de firul apei și la 520 m altitudine, Cornel Ivanciuc a găsit, în 1986, într-un depozit constituit din pietrișuri și bolovănișuri compacte, o așchie nucleală masivă, neretușată, de silex cenușiu cu patină slab-maronie (4,4 x 4,5 x 2,5) atribuită, cu rezerve, paleoliticului.2

Munții Făgărașului, zona Șaua Șerbota – Vârful Mâzgavului (Moscavului) din creastă (NNV-ul județului Argeș). La 2240 m, lângă traseul turistic, s-a descoperit o așchie microlitică (paleolitic superior, gravetian).3

Un alt punct ar fi Bâlea-Lac de unde ar proveni un topor neolitic ? Piesa este nepublicată.

O scurtă cercetare a fost efectuată între 10-14 august 2005 în zona centrală a Munților Făgăraș. Cercetarea cu atenție a zonele adiacente a trei lacuri aflate la înaltă altitudine a demonstrat că regiunea nu favorizează dezvoltarea unui habitat preistoric din mai multe motive.

Modul de abordare a cercetării preliminare folosit în Făgăraș este același folosit de peste 30 de ani în cercetări în partea de S a Munților Alpi și în ultimii 4 ani în zona montană din vestul Macedoniei. Potrivit acestei experiențe, care au dus la descoperirea a mai multor zeci de situri care se încadrează din Paleoliticul final până în perioada medievală, zona lacurilor glaciare și a micilor depresiuni naturale unde există apă sunt locurile ideale pentru locuirile temporare (sezoniere) ale populațiilor preistorice și protoistorice care

pendulează de pe o parte pe alta a unui lanț montan. Acesta este cazul zonei de S a Alpilor și a zonei Pindului. Aceste cercetări au mai demonstrat că populațiile preistorice preferă să se stabilească în zone care asigură o oarecare protecție, întotdeauna de-a lungul culmilor aflate în imediata vecinătate a unor resurse bogate în apă. Zona pășunilor alpine este ideală pentru vânătoarea sezonieră, datorită unei foarte bune vizibilități și a accesului foarte facil la resurse lemnoase (în special crengi uscate), aflate în zona pădurilor din imediata vecinătate, care sunt ideale pentru întreținerea focului. Mai mult, atât zona Munților Alpi cât și a Munților Pindus se caracterizează printr-un acces ușor și o pantă lină care favorizează comunicația între o vale și alta.

Din nefericire acesta nu este cazul părții de N a Munților Făgăraș din lanțul Carpat, unde accesul este dificil, panta este foarte abruptă, iar tranzitul dintre o vale și alta este foarte greu de realizat. Acest lucru este demonstrat și de absența sistematică a adăposturilor și a stânelor datorită accesului dificil al turmelor la pășunea alpină. Acesta este fără îndoială motivul pentru care zona de N a Munților Făgăraș nu a fost locuită în preistorie. Pantele abrupte, accesul dificil și mai ales absența culmilor tranzitabile au blocat stabilirea comunităților preistorice (de asemenea și a celor mai târzii) în acest habitat. La acești factori se mai poate adăuga și distanța apreciabilă față de sursele de materie prima pentru realizarea de unelte și arme.

Informații suplimentare online

[Raportul 3446 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
